

باید و نبایدهای قانونی حضانت

مؤلف

فرشید خوشبخت

www.ketab.ir

ویراستار:

معین مرادی

انتشارات قانون یار

۱۴۰۲

سرشناسه	:	خوشبخت، فرشید، ۱۳۶۱
عنوان قراردادی	:	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	:	باید و نبایدهای قانونی حضانت/ مولف فرشید خوشبخت؛ ویراستار معین مرادی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۳ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۶۵۸-۲
فهرست نویسی	:	فیفا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۳۹ - ۱۴۳؛ همچنین به صورت زیر نویس.
موضوع	:	حضانت فرزندان - ایران Custody of children -- Iran حضانت فرزندان (فقه) - ایران - Custody of children (Islamic law) -- Iran Iran کودکان - ایران - سرپرستی Child rearing -- Iran مرادی، معین، ۱۳۷۰ - ویراستار
شناسه افزوده	:	۵/۵۱۵KMH
رده بندی کنگره	:	۵۵۰۱۳۵/۳۴۶
رده بندی دیویی	:	۹۳۸۷۸۵۷
شماره کتابشناسی ملی	:	فیفا
اطلاعات کتابشناسی	:	

انتشارات قانون یار

باید و نبایدهای قانونی حضانت

تألیف: فرشید خوشبخت

ویراستار: معین مرادی

ناشر: قانون یار

چاپخانه و صحافی: قانون یار

نوبت چاپ: اول-۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۹۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۶۵۸-۲

(تمامی حقوق مادی این کتاب محفوظ بوده و متعلق به انتشارات قانون یار می باشد)

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، موسسه قانون یار تلفن: ۵۲۶ و ۶۶۹۷۹۵۱۹

ثبت سفارش تلفنی محصولات (ارسال رایگان به سراسر کشور) ۲۵ و ۰۹۱۹۶۷۴۸۶۴۵

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
پیشگفتار.....	۹
فصل اول: کلیات و مفاهیم اولیه.....	۱۱
بخش اول: بررسی و شناخت حضانت.....	۱۱
بند اول: حضانت در لغت و اصطلاح.....	۱۲
بند دوم: بررسی فقهی حضانت.....	۱۲
بند سوم: مفهوم حقوقی حضانت.....	۱۳
بند چهارم: نگاهی اجمالی به فلسفه حضانت.....	۱۴
بخش دوم: بررسی و شناخت عرفی نگاهداری از کودک.....	۱۵
بند اول: شیر دادن به کودک، حق یا تکلیف.....	۱۶
بند دوم: ضمانت اجرای حق تکلیف نگاهداری.....	۱۶
بخش سوم: حضانت طفل، حق یا تکلیف والدین.....	۱۷
فصل دوم: حق ولایت و حضانت والدین و اشخاص صالح بر فرزندان با مذاقه در شناسایی و تحلیل مصادیق سقوط آن حق.....	۲۹
بخش اول: بررسی و شناخت موارد سقوط ولایت از ولی.....	۲۹
بند اول: حجر ولی.....	۲۹
بند دوم: سفاهت ولی قهری.....	۳۰
بند سوم: جنون ولی قهری.....	۳۱
بند چهارم: بازگشت ولایت ولی قهری.....	۳۲
بند پنجم: خیانت و ناتوانی و بی لیاقتی ولی.....	۳۲
بند ششم: کفر.....	۳۳
بند هفتم: نگاهی به موارد ضم امین.....	۳۳
بند هشتم: پایان ولایت.....	۳۵
بخش دوم: نگاهی اجمالی به ولایت مادر بر طفل.....	۳۶
بخش سوم: بررسی و شناخت مصادیق سقوط حق حضانت.....	۴۱
بخش چهارم: نحوه ملاقات طفل با والدین در فرض جدایی و طلاق زوجین.....	۵۱
بخش پنجم: چرایی واگذاری حضانت و سرپرستی طفل به پدر.....	۵۳

بخش ششم: اشخاص صالح جهت حضانت طفل ۵۸

بند اول: پدر و مادر ۵۸

بند دوم: جد پدری ۶۰

فصل سوم: اصول فقهی و مبانی قانونی و تحلیل حق و تکلیف حضانت از طفل بعد از وقوع طلاق

در رویه قضایی ۶۳

بخش اول: بررسی مفهوم ماهیتی حضانت و ولایت ابوینی در حقوق ایران و فرانسه ۶۳

بند اول: ولایت در حضانت طفل و ولایت بر نگهداری اموال او ۶۴

بند دوم: نگاه علمای حقوق و فقه امامیه از ماهیت حضانت ۶۴

بند سوم: حضانت و تعلیم و تربیت طفل به عنوان یک تکلیف در حقوق فرانسه ۶۶

بخش دوم: خودداری و اعراض از حق حضانت ۶۹

بخش سوم: نگاهی به حضانت فرزندان پس از وقوع طلاق ۷۰

بند اول: سلب حضانت فرزند از پدر یا مادر ۷۱

بخش چهارم: بررسی فقهی حضانت ۷۲

بخش پنجم: نگاهی به بررسی موضوع بر رویه قضایی کنونی ۷۴

بخش ششم: چالش ها و موانع موجود در ملاقات فرزندان ۷۸

بخش هفتم: آسیب های اجتماعی و معنوی ناشی از ملاقات نامناسب یا عدم ملاقات فرزند با والدین ۸۰

فصل چهارم: بررسی ابعاد حقوقی آثار و احکام خاص صاحبان ولایت بر اطفال و حدود اختیارات

ولی ۸۵

بخش اول: ولایت بر کودک ۸۵

بند اول: فقه اهل سنت ۸۶

بخش دوم: نگاهی اجمالی و مروری بر صاحبان ولایت ۸۷

بند اول: ولایت پدر ۸۹

بند دوم: ولایت جد پدری ۹۰

بند سوم: وصی ۹۳

بند چهارم: حاکم شرعی ۹۶

بند پنجم: مومنان عادل ۹۹

بخش سوم: تحلیل و بایدهای قانونی و اصولی شرایط صاحبان ولایت ۱۰۳

بند اول: بلوغ ۱۰۳

بند دوم: مسلمان بودن ۱۰۳

بند سوم: آزاد بودن ۱۰۴

پیشگفتار

حضانت در لغت به معنای پرورش و نگهداری از کودک معنا می‌شود. تربیت و نگهداری کودکان پس از تولد مهم‌ترین دغدغه والدین است و در صورت طلاق حضانت فرزند مسئله‌ای قابل بحث است. رشد عقل و شخصیتی کودک در بستر خانواده فراهم می‌شود و در سایه خانواده می‌تواند به موفقیت دست پیدا کند. حضانت کودک، حق و تکلیف طبیعی و فطری پدر و مادری است، از مجموع ادله‌ای که در کتاب و سنت آمده استفاده می‌شود، حضانت کودک بر والدین او و در صورت نبود آنها بر اجداد و دیگر بستگان وی، شرعاً واجب است. برخی از صاحب‌نظران در حقوق مدنی، حضانت را این‌گونه تعریف کرده است «حضانت عبارت است از اقتداری که قانون به منظور نگهداری و تربیت اطفال به پدر و مادر آنان اعطا کرده است». پس باید توجه داشت قانون حضانت کودک را به پدر و مادر سپرده است و هر دوی آن‌ها باید در رشد کودکان نقش داشته باشند. در ابتدا باید والدین با یکدیگر بر سر نگهداری کودکان به توافق برسند ولی اگر تفاهم بین آن‌ها برقرار نشود قانون بین آن‌ها حکمرانی می‌کند. برخی معتقدند حضانت کودک پس از ازدواج مادر از او ساقط می‌شود این در حالی است که قانون به نفع فرزند وضع شده و همیشه این حق را از مادر سلب نمی‌کند. مادر برای حضانت فرزند خود باید همه حقوق او را رعایت کند. در این راستا باید توجه داشت با توجه به اینکه سرپرستی قانونی فرزند با پدر و مادرش است هیچ‌یک از والدین نمی‌توانند بابت حضانت فرزند خود درخواست مالی داشته باشند اما اگر به هر دلیلی دادگاه سرپرستی کودک را به شخص دیگری بسپارد آن فرد می‌تواند بابت

نگهداری کودک درخواست دستمزد داشته باشد. در کتاب حاضر سعی شده است به بررسی باید و نبایدهای قانونی حضانت پردازیم. از آنجا که حضانت ارتباط نزدیکی با واژه‌های ولایت و قیمومت دارد فصولی از کتاب حاضر را به شناخت و واکاوی حقوقی واژگان مذکور و مقایسه آن‌ها با واژه حضانت خواهیم پرداخت.